

UDRUŽENJE/UDRUGA PSIHIJATARA U BOSNI I HERCEGOVINI

УДРУЖЕЊЕ ПСИХИЈАТАРА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

PSYCHIATRIC ASSOCIATION OF BOSNIA-HERZEGOVINA

www.upubih.com

Havajska deklaracija

Svjetske psihijatrijske asocijacije

(usvojena 1977. godine na Havajima i potvrđena na Generalnoj Skupštini Svjetske

Psihijatrijske asocijacije u Beču, 1983. godine)

- 1. Cilj psihijatrije je liječenje mentalne bolesti i unapređenje mentalnog zdravlja. Koristeći na najbolji način svoje sposobnosti, u saglasnosti/suglasnosti s(a) naučnim/znanstvenim znanjem i etičkim načelima, psihijatar se treba služiti najboljim interesima pacijenta i treba da se brine o zajedničkom dobru i pravilnoj raspodjeli zdravstvenih resursa. Ispunjenje ovih ciljeva zahtijeva kontinuirano istraživanje i kontinuiranu edukaciju zdravstvenog osoblja, pacijenata i javnosti.*
- 2. Svaki psihijatar treba ponuditi pacijentu najbolje liječenje, koje mu prema njegovom znanju stoji na raspolaganju, i ako ono bude prihvaćeno mora pacijenta liječiti brižljivo i poštujući dostojanstvo svih ljudskih bića. Kada je psihijatar odgovoran za liječenje koje drugi sprovode, dužan je osigurati im kompetentnu superviziju i edukaciju. Kad god se ukaže potreba, ili ako postoji opravdan zahtijev pacijenta, psihijatar treba tražiti pomoć drugog kolege.*
- 3. Psihijatar treba težiti terapijskom odnosu koji se zasniva na međusobnom/uzajamnom sporazumu. On zahtijeva povjerenje, povjerljivost, saradnju/suradnju i uzajamnu odgovornost. Takav odnos se ne može uspostaviti sa nekim pacijentima. U tom slučaju treba se uspostaviti kontakt s(a) rođakom/srodnikom ili osobom koja je bliska pacijentu. Ako se i kada se uspostavi drugačiji odnos od terapijskog, kao npr. u sudskoj psihijatriji, prirodu tog odnosa treba u potpunosti objasniti osobi koje se to tiče.*

www.upubih.com

UDRUŽENJE/UDRUGA PSIHIJATARA U BOSNI I HERCEGOVINI

УДРУЖЕЊЕ ПСИХИЈАТАРА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

PSYCHIATRIC ASSOCIATION OF BOSNIA-HERZEGOVINA

www.upubih.com

4. *Psihijatar treba obavijestiti bolesnika o prirodi njegove bolesti, terapijskim procedurama, uključujući moguće alternative, kao i mogućim ishodima. Obavještenja/obavijesti treba dati na razumljiv način i pacijentu se mora ostaviti mogućnost da izvrši izbor između odgovarajućih metoda koje stoje na raspolaganju.*
5. *Ni jednu proceduru ne treba sprovesti niti primijeniti liječenje protiv ili nezavisno/neovisno od lične/osobne volje pacijenta, osim u slučaju kada pacijent zbog mentalne bolesti nije u stanju prosuditi šta/što je u njegovom najboljem interesu i ako bi bez liječenja mogle da nastupe ozbiljne štete po pacijenta i druge.*
6. *Čim razlozi za prisilno/prinudno liječenje prestanu postojati, psihijatar treba osloboditi pacijenta od prisile/prinude i ako je dalje liječenje neophodno, treba dobiti njegovu dobrovoljnu saglasnost/suglasnost. Psihijatar treba informisati/informirati pacijenta i/ili njegove rođake/srodnike ili za pacijenta značajne druge osobe o mehanizmima za žalbu zbog prisilnog/prinudnog zadržavanja, kao i za sve druge žalbe koje se tiču dobrobiti pacijenta.*
7. *Psihijatar nikada ne smije upotrijebiti profesionalne sposobnosti u cilju povrede dostojanstva ili ljudskih prava bilo kojeg pojedinca ili grupe i nikada ne smije dozvoliti da nepodesne želje, osjećanja, predrasude ili vjerovanja pacijenta poremete liječenje. Psihijatar ne smije koristiti sredstva svoje profesije, ako se utvrdi da psihijatrijska bolest ne postoji. Ako pacijent ili neka treća strana zahtijevaju radnje suprotne naučnim/znanstvenim ili etičkim načelima, psihijatar mora odbiti saradnju/suradnju s(a) njima.*
8. *Sve što pacijent kaže psihijatru ili psihijatar zabilježi tokom/tijekom ispitivanja ili liječenja, mora biti sačuvano kao povjerljivo osim/sem u slučaju kada pacijent oslobodi psihijatra ove obaveze ili kada je neophodno to učiniti da bi se spriječilo nanošenje ozbiljne štete samom pacijentu ili drugima. U ovim slučajevima pacijenta treba informisati/informirati o prekidu tajnosti.*

www.upubih.com

UDRUŽENJE/UDRUGA PSIHIJATARA U BOSNI I HERCEGOVINI

УДРУЖЕЊЕ ПСИХИЈАТАРА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

PSYCHIATRIC ASSOCIATION OF BOSNIA-HERZEGOVINA

www.upubih.com

9. *Da bi se povećalo i proširilo psihijatrijsko znanje i vještina, neophodno je učešće/sudjelovanje pacijenata. Ipak, poslije objašnjenja datih/danih pacijentu, psihijatar mora dobiti njegov pristanak prije prikazivanja na predavanju i, kad god je moguće, za publikovanje/publiciranje istorije/povijesti bolesti u naučne/znanstvene svrhe, kada se, takođe(r), moraju preduzeti/poduzeti sve opravdane mjere da bi se sačuvalo dostojanstvo i anonimnost pacijenta i da bi se zaštitio njegov lični/osobni ugled. Pacijentovo učešće mora biti dobrovoljno/dragovoljno, nakon potpunog informisanja/informiranja o cilju, procedurama, rizicima i neugodnostima/nelagodama istraživačkog projekta i mora postojati razuman odnos između uračunatog rizika ili neugodnosti/nelagode i koristi od istraživanja. U kliničkom istraživanju svaki subjekt mora zadržati i upražnjavati sva svoja prava kao pacijent. Kada su u pitanju djeca i drugi pacijenti koji sami ne mogu dati saglasnost/suglasnost nakon informisanja/informiranja, saglasnost/suglasnost treba dobiti od zakonskog rođaka/srodnika. Svaki pacijent ili istraživački subjekt ima pravo da se iz bilo kojeg razloga i u bilo koje vrijeme povuče iz bilo kojeg dobrovoljnog/dragovoljnog liječenja ili istraživačkog programa u kome učestvuje. Povlačenje, kao i odbijanje učestvovanja u programu, ne smije nikada uticati/utjecati na napore psihijatra da pomogne pacijentu.*
10. *Psihijatar treba prekinuti sve terapijske, edukativne ili istraživačke programe koji su suprotni načelima ove Deklaracije.*

www.upubih.com